

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра _____ **БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ** _____
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності __072 «Фінанси, банківська справа та страхування»____
(шифр та найменування спеціальності)
за магістерською програмою професійного спрямування
_____«Управління діяльністю банків на фінансовому ринку»_____
(назва магістерської програми)

на тему: : **«УПРАВЛІННЯ ЗАЛУЧЕНИМИ КОШТАМИ БАНКУ»**

Виконавець:

студент _6 курсу факультету фінансів та
банківської справи

___Дмитрійчук І.М.____

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

Канд..ек.наук,доцент____

(науковий ступінь, вчене звання)

___Тарасевич Н.В.____

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. У сучасних умовах найважливішою складовою економічного прогресу країни є банківський сектор. Забезпечення надійного функціонування банківського сектора, його конкурентоспроможність і ефективність діяльності є необхідною умовою стабільного розвитку економіки держави. Фінансова стійкість, ефективність та надійність банківської системи визначає прогрес розвитку як суб'єктів господарювання, так і всього реального сектора економіки. Залучені ресурси банку, як основне джерело формування його ресурсної бази, є однією з головних передумов піднесення української економіки та вирішення проблеми підвищення інвестиційної активності. Ефективність функціонування банків на стадії реформування вітчизняної банківської системи, а також масштабність обсягу їх послуг і впровадження ними у свою діяльність нових банківських продуктів значною мірою залежать від ефективності управління залученими ресурсами як фінансової основи банківської діяльності.

Обсяг і структура залучених ресурсів є основою банківської справи і головним критерієм, що характеризує якість роботи банку. В умовах глобалізації, нестабільної ситуації на фінансовому ринку, загального економічного спаду, зростання міжбанківської конкуренції, недостатності фінансових ресурсів та зростання їх вартості підвищення стандартів фінансової стійкості з боку Національного банку України, удосконалення процесу управління залученими ресурсами банку, підвищення ефективності управління ними за рахунок використання новітніх технологій і адекватних стратегій розвитку стають вкрай необхідними умовами для кожної банківської установи.

Мета дослідження полягає у вивченні теоретичних основ управління залученими коштами банку, розкриття практичних аспектів формування депозитних джерел формування банківських ресурсів та розробка рекомендацій щодо напрямків їх ефективного використання.

Завдання дослідження:

- розглянути сутність залучених ресурсів банку, їх склад та характеристику;
- визначити зміст та методи управління залученими коштами банку;
- ознайомитись зі практичними аспектами управління залученими ресурсами конкретного банку;
- визначити основні цінові та нецінові методи управління депозитними джерелами формування банківських ресурсів;
- виявити напрямки та тенденції розвитку сучасних методів управління залученими коштами банків.

Об'єкт дослідження є процес управління залученими ресурсами банку.

Предмет дослідження є теоретичні засади та методичні підходи щодо використання методів в управлінні залученими ресурсами банку.

Методи дослідження структурно-логічний аналіз (при побудові структури роботи); аналіз, синтез, системна оцінка (при з'ясуванні понять); метод групувань; метод економічного аналізу (при оцінці динаміки та структури показників банку); метод графічного аналізу (для сприйняття показників діяльності банку); конкретизація, порівняння тощо.

Інформаційна база дослідження становлять нормативні та законодавчі акти, офіційні матеріали, підручники, навчальні посібники, статті з періодичних видань, статистичні дані НБУ, фінансова звітність та внутрішні нормативні документи ПАТ «Альфа- Банк».

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (60 найменувань) та 1 додатку. Загальний обсяг роботи становить 78 сторінки. Основний зміст викладено на 71 сторінках. Робота містить 15 таблиць, 4 рисунки.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ЗАЛУЧЕНИМИ КОШТАМИ БАНКУ» розглянуто теоретичні аспекти сутності залучених ресурсів банку, їх склад та характеристика; визначені етапи управління залученими коштами; досліджені зміст та особливості використання методів управління залученими ресурсами.

Визначено, що управління залученими ресурсами банку можна трактувати як стратегію і тактику банку, які включають систему заходів із залучення фінансових ресурсів від юридичних та фізичних осіб у достатньому обсязі, оптимальної структури та за мінімальних витрат задля їх ефективного розміщення, з урахуванням взаємовигідних інтересів усіх учасників даного процесу з метою формування довготривалих партнерських відносин між ними.

Основна мета управління залученими коштами банку - забезпечення залучення достатнього обсягу коштів для здійснення активних операцій на вигідних для банку умовах, в обсязі і порядку, визначених чинним законодавством. У процесі формування ресурсної бази менеджмент повинен враховувати два основні параметри управління – вартість залучених коштів та їх обсяг. Ці два параметри визначають ефективність управління зобов'язаннями.

Політика залучення коштів являє собою частину загальної фінансової стратегії, що полягає в забезпеченні найефективніших форм та умов залучення ресурсів з різних джерел відповідно до потреб банку.

Процес формування політики залучення коштів складається з таких основних етапів: аналіз залучення та використання ресурсів у попередньому періоді; визначення обсягів та структури зобов'язань банку в плановому періоді; оцінка вартості залучення ресурсів з різних джерел; визначення співвідношення залучених ресурсів, що формуються на коротко - та довгостроковій основі; забезпечення необхідного обсягу залучення ресурсів з депозитних джерел; забезпечення необхідного обсягу ресурсів, залучених з

недепозитних джерел; оптимізація співвідношення депозитних та недепозитних джерел ресурсів банку.

Процес управління залученими ресурсами банку передбачає застосування цінових і нецінових методів формування ресурсів банку.

Сутність цінових методів складається у використанні процентної ставки по депозитах як головного важеля в конкурентній боротьбі за вільні грошові кошти фізичних і юридичних осіб.

Нецінові методи управління впливають не на ціну ресурсів (відсоткову ставку), а на процес і умови залучення ресурсів. При використанні нецінових методів управління залученими ресурсами формуються певні умови, за допомогою яких банк спроможний отримувати прибуток, не підвищуючи ціни на ресурси, або встановлюючи її на оптимальному, адекватному вимогам фінансового ринку рівні.

У другому розділі «ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ЗАЛУЧЕНИМИ РЕСУРСАМИ БАНКУ» надана оцінка сучасні тенденцій управління залученими ресурсами банку; досліджено процес формування фінансових ресурсів у конкретному банку; зроблена оцінка продуктового ряду, структури та динаміки залучених коштів фізичних та юридичних осіб - клієнтів банку.

Можна визначити позитивні тенденції у формуванні фінансових ресурсів ПАТ «Альфа-Банк». Оцінка показників діяльності банку показує, що спостерігаються дуже позитивні тенденції у динаміці основних показників діяльності банку. Найбільше зростання відбулося за показниками власного капіталу банку, що свідчить про зміцнення фінансового становища банку. Так, за період дослідження власний балансовий капітал зріс на 141,3%, ресурсна база банку, яка відображається показником загальних зобов'язань, зросла за період дослідження на 45,9%, що також позитивно характеризує діяльність банку щодо зростання його джерел фінансування. Відповідно зростанню ресурсного забезпечення відбувалося зростання загальних активів банку, які збільшилися на 73,5%. За досліджуваний період дуже позитивні зміни відбулися у фінансових результатах діяльності банку. Банк зміг скоротити значні збитки, які були присутні впродовж 2016 року, та одержати прибутки від операційної діяльності. Прибуткова діяльність банку значно збільшує його стійкість та надійність. Тому взагалі можна оцінити діяльність банку як дуже позитивну за період дослідження.

Визначено, що кошти клієнтів ПАТ «Альфа-Банк» значно зросли - на 117,0%. Такий значний приріст ресурсної бази банку можна розцінювати як ефективну роботу депозитного відділу щодо залучення ресурсів. Причому зростання депозитної бази відбувалося за рахунок приросту коштів фізичних – на 185,1% та юридичних осіб – 51,8% .

ПАТ «Альфа-Банк» не має диверсифікованих фінансових ресурсів, основним джерелом фінансування банку є депозитні кошти вкладників, які займають дуже велику питому вагу – 94,4% у загальних зобов'язаннях банку. Це збільшує залежність банку від тенденцій змін клієнтської бази. Тому цьому напрямку діяльності ПАТ «Альфа-Банк» повинен приділяти максимум

уваги та розробляти банківські продукти і впроваджувати банківські послуги, які б в значній мірі задовольняли всі потреби клієнтів. Що стосується кількісних показників, то можна відмітити, що ПАТ «Альфа-Банк» значно збільшив свій ресурсний потенціал за рахунок значного зростання коштів клієнтів.

Диверсифікація депозитних зобов'язань ПАТ «Альфа-Банк» за терміновістю показує, що питома вага строкових коштів банку на кінець аналізованого періоду склала 56,7%, що є не достатньо високим, що ускладнює діяльність банку до ефективного планування та оптимального використання фінансових ресурсів.

Більша частина ресурсів банку сформована за рахунок фізичних осіб, яка на 1.09.2019 року становить 64,2 % коштів клієнтів. Тобто варто зазначити, що ПАТ «Альфа-Банк» поступово переорієнтовується з корпоративного характеру депозитної бази до роздрібній спрямованості. Тому банк більш вразливий до ризиків, в разі впливу негативних факторів для окремої категорії клієнтів.

У третьому розділі «ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СУЧАСНИХ МЕТОДІВ УПРАВЛІННЯ ЗАЛУЧЕНИМИ РЕСУРСАМИ БАНКУ» запропоновано напрямки вдосконалення сучасних методів залучення депозитних ресурсів, пропозиції щодо оцінки ефективності та повноти використання фінансових ресурсів, оптимізації ресурсного забезпечення банку.

Ресурсне забезпечення сучасної банківської установи є визначальним фактором ефективної кредитно - інвестиційної діяльності банку. Важливе місце у дослідженні ресурсного забезпечення банку займає аналіз депозитних джерел за допомогою системи показників.

Слід зазначити, що ПАТ «Альфа-Банк» веде активну політику стосовно залучення нових клієнтів, але у банку спостерігається погіршення якості використання фінансових ресурсів, що відображається зниженням значень показників ефективності та повноти використання ресурсної бази. Отже, ПАТ «Альфа-Банк» потребує оптимізації ресурсної політики.

Побудовано надійну регресійну модель залежності коефіцієнту покриття залучених коштів ПАТ «Альфа Банк» від внутрішніх чинників структури ресурсної бази. Виходячи з моделі на коефіцієнт покриття залучених коштів банку негативно впливає показник суми строкових депозитів та депозитів до утримання, які залучені до портфелю банку, позитивно впливає зростання власного балансового капіталу банку. Отже, важливою ціллю успішної фінансової діяльності банку є нарощування власних коштів, не тільки за рахунок зростання акціонерного капіталу, а також за рахунок припинення збиткової діяльності та отримання прибутків.

ВИСНОВКИ

Підсумовуючи, можна запропонувати пропозиції щодо сприяння удосконалення менеджменту пасивів банку.

1. ПАТ «Альфа-Банк» має оптимальну структуру ресурсної бази, яка дає змогу поєднувати надійність та відносну стійкість ресурсної бази з невисокою їх вартістю.
2. Основні перспективи зростання ресурсної бази банку наступні: нарощення капіталу; сприяння залучення ресурсів через застосування гнучкої цінової політики для кожного клієнта з застосуванням різних процентної ставки; удосконалення системи банківського моніторингу.
3. Основними стратегічними напрямками ПАТ «Альфа-Банк» у сфері залучення та запозичення коштів є:
 - розширення обсягів залучених депозитних коштів для охоплення більшого сегменту цільового ринку;
 - вдосконалення існуючих та впровадження нових форм і методів залучення різних категорій вкладників;
 - проведення науково-дослідницької та аналітичної роботи;
 - розширення ділових контактів з клієнтами.
4. Відповідно до стратегії ПАТ «Альфа - Банку» основною метою його діяльності є утримання лідерських позицій в Україні з надання фізичним та юридичним особам комплексу банківських послуг, з переходом від обслуговування у відділеннях банку до ідеології навчання клієнтів використанню дистанційних інструментів банківського обслуговування. Найважливіші стратегічні напрямки і задачі банку наступні:
 - Нарощування портфеля платіжних карт та доведення до більшого охоплення населення як пріоритетного клієнту банку.
 - Збільшення кількості платіжних карт за зарплатними проектами суб'єктів господарювання.
 - Розширення послуги Інтернет-банкінг "My Alfa-Bank".
 - Перехід на спрощений продуктовий ряд і універсальну технологію обслуговування депозитів.
 - Утримання на обслуговуванні клієнтської бази «Малого і Середнього бізнесу».
 - Збільшення охоплення VIP-клієнтів активними банківськими послугами та продуктами.
 - Поширення навчальних транзакцій на операції фізичних і юридичних осіб.
 - Утримання параметрів кредитних портфелів відповідно до затверджених стратегічними показниками ризик-апетиту.
 - Зниження частки негативних оцінок клієнтів банку.
 - Підвищення індексу чистої лояльності співробітників.

Першочерговим завданням банку в умовах загострення конкурентної боротьби є зміна орієнтації з традиційної на клієнтоорієнтовану, утримання наявних та залучення нових клієнтів до обслуговування в банк. Слід зазначити, що розвиток партнерських відносин банку з клієнтами є пріоритетним завданням банку і гарантією не тільки фінансового успіху банку, але і його існування на ринку банківських послуг.

АНОТАЦІЯ

Дмитрійчук І.М. «Управління залученими коштами банку»,
кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» за магістерською
програмою «Управління діяльністю банків на фінансовому ринку».
Одеський Національний Економічний Університет
м. Одеса, 2019 рік

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – процес управління залученими ресурсами банку.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти сутності залучених ресурсів банку, їх склад та характеристика; визначені етапи управління залученими коштами; досліджені зміст та особливості використання методів управління залученими ресурсами.

Проаналізовано сучасні тенденції управління залученими ресурсами банку; досліджено процес формування фінансових ресурсів у конкретному банку; зроблена оцінка продуктового ряду, структури та динаміки залучених коштів фізичних та юридичних осіб - клієнтів банку.

Запропоновано напрямки вдосконалення сучасних методів залучення депозитних ресурсів, пропозиції щодо оцінки ефективності та повноти використання фінансових ресурсів, оптимізації ресурсного забезпечення банку.

Ключові слова: фінансові ресурси, залучені кошти банку, ресурсна база, управління залученими коштами, ресурсне забезпечення.

ANNOTATION

Dmitriychuk I.N. «Management of attracted funds of the bank»,
thesis for Master degree in specialty 072 "Finance, Banking and Insurance" under
the program "Management the activities of banks in the financial market".
Odessa National Economic University
Odessa, 2019

Thesis consists of three chapters. Object of study is the process of managing the attracted resources of the bank.

Diploma thesis deals with the theoretical aspects of the nature of the attracted resources of the bank, their composition and characteristics; stages of management of attracted funds; the content and peculiarities of using the methods of managing the attracted resources are investigated.

The modern tendencies of management of attracted resources of the bank are analyzed; the process of formation of financial resources in a particular bank is investigated; The product range, structure and dynamics of attracted funds of individuals and legal entities - clients of the bank were evaluated.

The directions of improvement of modern methods of attraction of deposit resources, proposals for evaluation of efficiency and completeness of the use of financial resources, optimization of the bank's resources are offered.

Keywords: financial resources, attracted funds of the bank, resource base, management of attracted funds, resource provision.